

MIKAH

Prorok Mikah djeluje u poznim razdobljima 8. st. pr. n. e., tačnije između 735. i 700. i jedan je od prvih tzv. malih proroka. Svoju proročku misiju vršio je za vladavine kralja Jotama, Ahaza i Hezekije. Mikah je bio mlađi savremenik proroka Izaije. Duh vremena u kojem je ovaj prorok djelovao sličan je vremenu Hošeinog, Amosovog i Izaijinog prorokovanja.

Prorok Mikah ponudio je teološko tumačenje onih vrtoglavih događaja koji su se odigrali koncem 8. st. pr. n. e.: pad Samarije, širenje Jerusalema potpomognuto raseljenicima sa sjevera, osjećaj nesigurnosti izazvan držanjem Asirskog carstva, agresivne sile ondašnjeg vremena. Za razliku od Amosa i Hošee, koji su osuđivali uzvisine na kojima su se štovala druga božanstva mimo Jahve, Mikah je osuđivao Jerusalem i nazivao ga jednom takvom uzvisinom, nagovještavajući njegovo razaranje. Istodobno, prorok Mikah nije nikada gubio nadu u budućnost, vjerujući u razdoblje ponovne uspostave slave Ciona, koji će narodi pohoditi, i u dolazak uzoritoga kralja (5:2–5).

Sadržinski raspored knjige sličan je rasporedu knjige proroka Jone, a mogao bi se razdijeliti u tri cjeline: cjelina 1–3, koja se, uglavnom, sastoji od proročanstava o sudu; 4–5 cjelina je koja sadrži proročanstva o nadi; 6–7 posljednja je sadržinska cjelina, a započinje sudom i usmjerava se prema nadi.

Uništenje u Israilu i Jehudi

1 Riječ Jahvina koja dođe Mikahu iz Morešeta u danima Jotama, Ahaza i Hezekije, kraljeva jehudinskih, koju je on vidio o Samariji i Jerusalemu.

(2) Čujte, narodi, svi vi; slušajte, zemljo i sve što je u njoj, i neka Gospod Jahve svjedoči protiv vas, Gospod iz svoga hrama svetoga.

(3) Jer gle, Jahve dolazi iz svoga mjesta svetoga. On će sići i zagaziti po uzvisinama zemaljskim.

(4) Gore će se topiti pod njim, a doline će se rasprsnuti, kao vosak pred vatrom, kao voda kad se prolije niza strminu.

(5) Sve je to za pobunu Jakovljevu i za grijeh kuće Israilove.

Šta je pobuna Jakovljeva?

Nije li Samarija?

Šta je uzvisina Jehudina?

Nije li Jerusalem?

(6) Zato [Jahve reče:] "Ja ću zato pretvoriti Samariju u gomilu ruševina u polju, u mjesto gdje će se saditi vinograd. Zavaljat ću kamenje njeno u dolinu i ogoliti joj temelje.

(7) Svi njeni kipovi bit će polupani, sva njena plaća izgorjet će u vatri,

i sve likove njene ja ću uništiti, jer ih je sabrala od bludničke plaće, i bludničkoj će se plaći oni i vratiti."

(8) Zato ja [Mikah] moram žaliti i zakukati, moram ići bos i go; moram naricati kao šakali i tugovati kao nojevi.

(9) Jer njenoj rani nema lijeka, jer došla je do Jehude; doprla je do kapije naroda moga, do Jerusalema.

(10) Ne govorite to u Gatu, nemojte plakati u Aku.¹

U Bet-Leafri valjajte se u prašini.

(11) Idi putem svojim, stanovniče Šafira, u golotinji i sramoti.

Stanovnik Caanana ne izlazi.

Bet-Ecel nariče, on će ti oduzeti potporu.²

(12) Ta stanovnik Marota³

slabi čekajući dobro,

jer se nesreća sručila od Jahve na kapiju jerusalemsku.

¹ U grčkom stoji u *Aku*, a u hebrejskom *nipošto*. Ovdje se radi o igri riječi. Gat na hebrejskom zvuči kao riječ *govorite*, Ako kao *plakati*, a Bet-Leafra znači *zemljana kuća*.

² Šafir znači *lijep*; Caanan *onaj koji izlazi*, a Bet-Ecel *kuća potpore*.

³ Marot znači *gorak, ljut, srdit*.

(13) Upregni konje u bojna kola,
stanovniče Lakiša⁴ –
to je bio početak grijeha
kćeri cionskoj –
jer u tebi su se našla
odmetnička djela Israilova.

(14) Zato ćeš dati miraz
Morešet-Gatu⁵;
kuće Akzibove⁶ postat će prijevarom
kraljevima israilskim.

(15) I ja ću dovesti na te
onoga koji zaposjeda,
o stanovniče Mareše.

Slava Israilova ući će u Adulam⁷.

(16) Odsijeci kosu i ošišaj se načelavo
zbog djece svoje ljupke;
budi ćelav kao orao,
jer oni će otići od tebe u progonstvo.

Teško tlačiteljima!

2 Teško onima koji smišljaju opačinu,
koji snuju zlo u posteljama svojim!
Kad jutro svane, oni ga čine,
jer je u moći njihovih ruku.

(2) Oni žude za poljima, te ih uzimaju,
i za kućama, te ih otimaju.

Pljačkaju čovjeka i kuću njegovu,
vlasnika i baštinu njegovu.

(3) Zato ovako veli Jahve:

“Evo, ja smjeram tome rodu nesreću
iz koje vi nećete izvući vratove svoje;
i nećete hoditi uznosito,
jer će to biti zlo vrijeme.

(4) Toga će vam dana oni zapjevati rugalicu
i naricati gorku naricaljku i govoriti:
‘Potpuno smo propali!

Jahve mijenja baštinu naroda moga;
kako je uklanja od mene!

Odmetniku on polja naša dodjeljuje.’

(5) Zato nećeš imati nikoga ko bi rastegao mjerač-
ku vrpцу
za te žrijebom u zboru Jahvinu.

(6) ‘Ne proričite!’, tako oni govore.
Ne morate proricati o tome!

Nas neće zadesiti sramote!
(7) Govori li se, o kuću Jakovljeva:
‘Je li duh Jahvin nestrpljiv?
Jesu li ovo njegova djela?’

Zar moje riječi ne čine dobro
onome ko hodi čestito?

(8) A vi se dižete na narod moj kao neprijatelj –
skidate krasna odijela
onima koji prolaze bezbrižno,
bez misli o ratu.

(9) Žene naroda moga istjerujete,
svaku iz ugodne kuće njezine.
Od njene djece otimate sjaj moj zasnogda.

(10) Ustanite i pođite,
jer ovo nije mjesto za počinak,
zbog nečistoće koja donosi propast,
bolnu propast.

(11) Da lažov i varalica dođe i kaže:
‘Proričem vam obilje vina i opojna pića,
on bi bio prorok narodu ovom.

Obećanje spasa

(12) Ja ću te zacijelo svega sabrati, Jakove,
ja ću zacijelo okupiti ostatak Israilov.

Ja ću ih smjestiti zajedno kao ovce u toru;
kao stado nasred pašnjaka njegovu
čut će se među njima buka ljudi.

(13) Lomitelj se uspinje pred njima;
oni će provaliti, proći će kroz kapiju i izići na nju.
Tako kralj njihov ide pred njima,
a Jahve na čelu njihovom.”

O opakim glavarima i prorocima

3 I rekoh:
“Čujte sad, glavari Jakovljevi
i upravitelji kuće Israilove.

Zar ne trebate vi poznavati pravdu?

(2) Vi koji mrzite dobro i volite zlo,
koji derete kožu s naroda moga,
i meso s kostiju njegovih,

(3) koji jedete meso naroda moga,
gulite kožu s njega,
lomite mu kosti

i komadate ga kao za lonac
i kao meso u kotlu.”

(4) Tad će zavapiti Jahvi,

⁴ Lakiš na hebrejskom zvuči kao *konjima*.

⁵ Morešet-Gat na hebrejskom zvuči kao *nevjesta* ili *zaručnica*.

⁶ Akzib znači *obmana*.

⁷ Mareša na hebrejskom zvuči kao *ona koja osvaja*. Slava (plemstvo) Israilova postat će izbjeglištvo, kao što je kralj David bio u izbjeglištvu u Adulamovoj pećini.

ali im se on neće odazvati.

Nego će on lice svoje sakriti od njih u to vrijeme, jer su činili djela zla.

(5) Tako veli Jahve o prorocima koji su zaveli narod moj; kad imaju šta da zubima grizu, viču: "Mir",

a onome koji im ništa ne stavlja u usta objavljuju sveti rat.

(6) Zato će vam biti noć – bez ukazanja, i tama – bez otkrovenja.

Sunce će se spustiti na proroke, i potamnjet će dan nad njima.

(7) Vidovnjaci će se posramiti i gatar i će se unezgoditi.

Doista, svi će oni pokriti usta svoja, jer nema odgovora od Jahve.

(8) A ja sam pun snage – duha Jahvina –

i pravde i hrabrosti,

da objavim Jakovu odmetničko djelo njegovo, Israilu grijeh njegov.

(9) Čujte sad ovo, glavešine kuće Jakovljeve i upravitelji kuće Israilove,

koji se gnušate nad pravdom i iskrivljujete sve što je pravo,

(10) koji gradite Cion u krvi i Jerusalem u nasilnoj nepravdi.

(11) Njegove vođe izriču presudu za mito, njegovi svećenici poučavaju za cijenu

i njegovi proroci gataju za novac.

Ali se oni oslanjaju na Jahvu i govore:

"Nije li Jahve u našoj sredini? Nesreća nas neće zadesiti."

(12) Zato, zbog vas

Cion će se orati kao polje,

Jerusalem će se pretvoriti u gomilu ruševina, a hramska gora postat će šumoviti vis.

Mirni potonji dani

4 Dogodit će se u kasnijim danima da će gora kuće Jahvine biti postavljena kao glavna među gorama. Bit će uzdignuta iznad brda,

i narodi će prema njoj nagrnuti.

(2) Mnogi će puci doći i reći:

"Hajde, uspnimo se na goru Jahvinu i u kuću Boga Jakovljeva, da nas on pouči putevima svojim,

i da mi hodimo stazama njegovim."

Jer s Ciona će sići uputa, baš riječ Jahvina iz Jerusalema.

(3) Jahve će suditi između mnogih naroda i donositi odluke moćnim, dalekim narodima. Oni će onda prekovati svoje mačeve u plugove,

a svoja koplja u kosijere;

narod na narod neće mača dizati,

i nikad se više neće za rat obučavati.

(4) Svaki od njih sjedit će pod svojom lozom i pod smokvom svojom,

i niko ih neće plašiti,

jer su usta Jahve nad vojskama progovorila.

(5) Iako svi narodi hode,

svaki u ime boga svoga,

mi, mi ćemo hoditi

u ime Jahve, Boga svoga, do vijeka.

(6) "Toga dana", očituje Jahve,

"ja ću okupiti hrome

i sabrati prognane,

čak i one koje sam stavljao na muke.

(7) Ja ću od hromih učiniti ostatak

a od prognanih narod jak,

i Jahve će vladati nad njima na gori Cionskoj

od sada pa do vijeka.

(8) A ti, kulo stada,

brdo kćeri cionske,

tebi će doći –

prijašnja će vlast doći,

kraljevstvo kćeri jerusalemske.

(9) Zašto sad višeš?

Zar nema kralja u tebi,

i je li ti savjetnik poginuo,

pa te žiga kao porodilju.

(10) Previjaj se i napreži da rodiš,

kćeri cionska,

kao porodilja;

jer ti ćeš sad izići iz grada,

u polju ćeš obitavati

i otići u Babilon.

Ondje ćeš biti spašena;

ondje će te Jahve otkupiti

iz ruku dušmana tvojih.

(11) A sad se mnogi narodi protiv tebe okupiše,

pa govore: 'Neka se obeščasti,

i neka nam se oči naslađuju Cionom.'

(12) Ali oni ne znaju Jahvine misli,

i oni ne razumiju njegovu namjeru;

jer ih je on sabrao kao snopove na gumno.

(13) Ustani i vrši, kćeri cionska,
jer rog tvoj ja ću učiniti željeznim
i kopita tvoja ja ću učiniti mješanim,
da smrviš narode mnoge,
da posvetiš Jahvi njihovu zaradu nepoštenu
i njihovo blago Gospodarar zemlje sve.

Rođenje kralja u Betlehemu

5 ⁸Okupi sada svoje vojnike, vojnički grade,
jer smo pod opsadom.

Štapom će udariti vladara Israilova po obrazu.

⁹(2) A ti, Betleheme Efrato,
premalu da bi među Jehudinim rodovima bio,
iz tebe će meni poteći jedan da bude vladar u Israilu.
Njegovo je porijeklo od davina,
od dana drevnih.”

(3) Zato [Jahve] će ih ostaviti
dok ona koja je u trudovima ne rodi.

Tad će se ostatak njegove braće
vratiti sinovima Israilovim.

(4) I on će ustati i biti pastir stada svom
snagom Jahvinom,
veličanstvom imena Jahve, Boga svoga.

I oni će živjeti sigurno,
jer će tad on biti velik
do krajeva zemaljskih.

(5) On će biti njihov mir.

Najava izbavljenja i kazne

Kad Asirci provale u zemlju našu,
kad zagaze na dvore naše,
mi ćemo tada dići protiv njih
sedam pastira i osam vođa.

(6) Oni će potući zemlju asirsku mačem,
zemlju Nimrodovu sabljom isukanom.

Tako će nas oni izbaviti od Asiraca
kad navale na zemlju našu
i kad zagaze na područje naše.

(7) Tad će ostatak Jakovljev
biti okružen mnogim narodima
kao rosa od Jahve,
kao pljusci po bilju
koji ne čekaju čovjeka

niti se skanjuju radi sinova ljudskih.

(8) Ostatak Jakovljev
bit će među mnogim narodima,

okružen mnogim pucima,
kao lav među šumskim zvijerima,
kao lavić među stadima brava,
koji, prođe li,
gazi i razdire,
a spasitelja nema.

(9) Tvoja će se ruka dići na protivnike tvoje,
i svi će dušmani tvoji biti zatrti.

(10) “Toga dana”, očituje Jahve,
“ja ću konje tvoje istrijebiti
i bojna kola tvoja uništiti.

(11) Razorit ću i gradove u tvojoj zemlji
i porušiti sve utvrde tvoje.

(12) Zatrt ću vraćanja u tvojoj ruci,
i više nećeš imati vračara.

(13) Zatrt ću rezane likove tvoje
i svete stupove tvoje,

pa se ti više nećeš klanjati
djelu ruku svojih.

(14) Iskorijenit ću Ašerine motke iz sredine tvoje
i uništiti gradove tvoje.

(15) I izvršit ću osvetu u srdžbi i gnjevu
na narodima koji se nisu pokorili.”

Božija optužba na njegov narod

6 Čujte sad šta Jahve govori:
“Ustani, zastupaj svoj slučaj pred gorama,
i neka brda čuju glas tvoj.

(2) Slušajte, gore, tužbu Jahvinu,
i tvrdi temelji zemaljski,

jer Jahve ima spor s narodom svojim;
baš protiv Israila on će tužbu podići.

(3) Narode moj, šta sam ti učinio?

I kako sam te namučio? Odgovori mi!

(4) Doista, ja sam te izveo iz zemlje egipatske
i otkupio te iz kuće ropstva,

i poslao sam pred tobom Mojsija, Arona i Mirjamu.

(5) Narode moj, sjeti se sada
šta je Balak, kralj moapski, savjetovao
i šta mu je Bileam, sin Beorov, odgovorio,
i šta se zbilo od Šitima do Gilgala,
da bi ti znao pravedna djela Jahvina.”

Šta Bog traži od čovjeka

(6) S čime ću ja doći Jahvi
i pokloniti se pred Bogom uzvišenim?
Hoću li mu doći sa žrtvama paljenicama,
s jednogodišnjom teladi?

(7) Jesu li Jahvi drage hiljade ovnova,

⁸ U hebrejskom tekstu 4:14.

⁹ U hebrejskom tekstu 5:1.

deset hiljada rijeka ulja?

Hoću li ja prinijeti svog prvjenca za odmetnička djela svoja,

plod svoga tijela za grijeh duše svoje?

(8) On ti je rekao, o čovječe, šta je dobro; i šta Jahve traži od tebe,

nego da vršiš pravdu, da voliš vjernost i da hodiš ponizno s Bogom svojim?

(9) Jahvin glas doziva grad –

i mudrost je bojati se imena tvoga:

“Čuj šibu i onoga koji ju je odredio!

(10) Zar mogu zaboraviti u opakoj kući blago stečeno nepošteno

i krive mjere proklete?

(11) Mogu li ja opravdati opaku vagu

i vreću nepoštenih utega?

(12) Jer bogataši gradski puni su nasilja, stanovnici laži govore,

i varljiv je jezik u ustima njihovim.

(13) Zato ću na te i ja bolest navaliti, obarajući te, pustošeći te zbog grijeha tvojih.

(14) Jest ćeš, ali se nećeš nasititi, i gladan ćeš ostati.

Ti ćeš stavljati nastranu, ali ništa nećeš sačuvati.

A ono što sačuvaš ja ću maču predati.

(15) Sijat ćeš, ali žeti nećeš.

Gazit ćeš masline, ali se uljem mazati nećeš, i grožđe, ali vina piti nećeš.

(16) Odredbe Omrijeve

i sva djela kuće Ahabove poštuju se;

i po njihovim načelima ti hodiš.

Zato ću te ja predati propasti,

a stanovnike tvoje poruzi,

i vi ćete trpjeti sramotu naroda moga.”

Zlo je zavladalo

7 Teško meni!

Jer sam kao onaj koji ljetne plodove ubire kad se skupljaju ostaci po vinogradu,

kad nema grozda da se pojede

ni rane smokve za kojom mi duša čezne.

(2) Vjernika je nestalo sa zemlje,

i nema poštene osobe među ljudima.

Svi snuju krvoproliće;

svako u mrežu lovi drugoga.

(3) A zlo – obje su mu ruke vrlo vješte.

Vladar traži mito, i sudac,

a velikaš govori šta mu duša želi;

tako to oni zajedno pletu.

(4) Najbolji je među njima kao drača, najčestitiji kao trnovita živica.

Dan na koji su stražari¹⁰ tvoji upozoravali, dan tvoje kazne došao je.

Tad će se zbiti pometnja njihova.

(5) Ne uzdajte se u bližnjega;

nemojte imati pouzdanja u prijatelja.

Od one koja ti na grudi liježe

čuvaj usne svoje.

(6) Jer sin postupa prezrivo prema ocu,

kći ustaje na majku,

snaha na svekrvu svoju;

čovjekovi dušmani njegovi su ukućani.

Bog je izvor spasenja i svjetla

(7) A ja, ja ću iščekivati Jahvu;

ja ću čekati Boga spasenja svoga.

Moj će me Bog čuti.

(8) Ne raduj se nada mnom, o dušmane moj.

Iako sam pao, ustat ću;

iako boravim u tmuni, Jahve je svjetlost moja.

(9) Ja ću podnijeti ogorčenje Jahvino

jer sam zgriješio prema njemu,

sve dok on ne bude zastupao slučaj moj i izvršio pravdu za me.

on će mene izvesti na svjetlo,

i ja ću vidjeti njegovu pravednost.

(10) Tad će dušman moj vidjeti,

i prekrit će stid onu koja mi je rekla:

“Gdje je Jahve, Bog tvoj?”

Moje će je oči pogledati;

tad će ona biti zgažena

kao blato po ulicama.

(11) To će biti dan za zidanje zidina tvojih.

Toga dana tvoja će se međa proširiti.

(12) To će biti dan kad će tebi dolaziti

iz Asira i gradova egipatskih,

od Egipta pa sve do Eufrata,

čak od mora do mora i od gore do gore.

(13) I opustjet će zemlja zbog stanovnika svojih, zbog ploda djela njihovih.

(14) Čuvaj narod svoj žezlom svojim,

stado baštine svoje,

koje živi samo u zemlji šumovitoj,

usred pašnjaka bujnih.

Neka se hrani u Bašanu i Gileadu

¹⁰ Tj. proroci.

kao u davne dane.

(15) "Kao u dane kad si izišao iz zemlje egipatske, ja ću ti pokazati čuda" [očituje Jahve].

(16) Narodi će vidjeti i postidjeti se sve svoje moći.

Oni će staviti ruku na usta, uši će im biti gluhe.

(17) Lizat će prašinu kao zmija, kao gmazovi zemaljski.

Iz svojih će tvrđava izići drščuci; Jahvi, Bogu našem, doći će prestravljeni, i bojati će se pred tobom.

(18) Ko je Bog kao ti, koji prašta opačinu

i prelazi preko odmetničkog djela ostatka baštine svoje?

On ne zadržava srdžbu svoju do vijeka, jer mu je drago da pokaže ljubav.

(19) On će nam se opet smilovati; on će zgaziti naše opačine.

Da, ti ćeš baciti sve naše grijehe u dubine morske.

(20) Ti ćeš pokazati vjernost Jakovu

i ljubav postojanu Abrahamu, onako kako si se zakleo praočevima našim od dana davnih.